

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

Рішення № _____ від “ _____ ” _____ 2016 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті» (далі – проект наказу та проект Змін відповідно), а також документи, що надані до нього листом Державної фіскальної служби України від 29.07.2016 № 13059/5/99-99-18-01-02-16.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проект наказу розроблено відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» (зі змінами), а також з урахуванням Угоди про використання Системи з націлювання по вантажах (Cargo Targeting System of World Customs Organization – WCO CTS), підписаної 29.07.2015 між Державною фіскальною службою України та Всесвітньою митною організацією, з метою наближення контрольних процедур у морських портах до європейських норм та стандартів, зокрема, з урахуванням наявних проблемних питань, що виникають під час пропуску через державний контроль водних транспортних засобів.

Однак, проект наказу не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на наступне.

Пунктом 3 проекту Змін передбачається, серед іншого, встановити, що інформація про товари, прийняті до перевезення у контейнерах у порт призначення на митній території України направляється агентською організацією (морським агентом) із застосуванням мережі Інтернет *за структурою та у форматі, узгодженими ДФС з кожною із агентських організацій (з кожним з морських агентів) шляхом укладення угоди про інформаційний обмін і відповідного протоколу.*

При цьому, пунктом 5 статті 210 Митного кодексу України визначено, що з метою надання органам доходів і зборів можливості оцінити ризики при ввезенні

товарів на митну територію України морськими (річковими) суднами перевізник може надавати органу доходів і зборів відомості щодо цих товарів *в електронному вигляді у форматі міжнародних стандартів обміну електронною інформацією*.

Процедура електронного декларування нормативно закріплена вимогами статті 257 Митного кодексу України.

Також, вимогами пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» (зі змінами), зокрема встановлено, що агентська організація (морський агент) зобов'язана не пізніше ніж за одну добу до прибуття судна закордонного плавання в порт призначення на митній території України подати митному органу, в зоні діяльності якого розташований такий порт, інформацію *в електронному вигляді за формою, встановленою Мінфіном*, про товари, прийняті до перевезення у контейнерах у порт призначення на митній території України.

З огляду на викладене, пропонуємо привести положення пункту 3 проекту Змін у відповідність до згаданих вимог чинного законодавства.

Наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту наказу не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

Відповідно до пункту 13 Методики результати проведення аналізу впливу регуляторного акта (АРВ), викладаються письмово згідно з додатком 1 цієї Методики.

1. Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Проте, при визначенні проблеми, розробник обмежився лише її словесним описом, вказавши, що необхідністю впровадження відповідного державного регулювання є забезпечення приведення підзаконних нормативно-правових актів Мінфіну до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» (зі змінами), з урахуванням міжнародних зобов'язань.

При цьому, в АРВ до проекту наказу розробником не проаналізовано існуюче правове регулювання господарських та адміністративних відносин щодо яких склалась проблема, не доведено, чому існуючі регулювання не розв'язують проблему та потребують вдосконалення, не наведено жодних даних у числовій

формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, її масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на яких проблема має найбільший негативний вплив.

2. У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Натомість, в цьому розділі розробником формально зазначено, що цілями державного регулювання є вдосконалення порядку митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними; приведення нормативно-правових актів України у відповідність до актів Кабінету Міністрів України, міжнародних стандартів та технічних характеристик WCO CTS.

Задекларовані розробником цілі державного регулювання не відповідають проблемі, визначеній у попередньому розділі АРВ, є абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

3. У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей обмежився лише текстовим описом вигод і витрат держави та населення від застосування кожного з них.

В даному випадку, слід підкреслити, що під час оцінки впливу запропонованих проектом наказу змін на сферу інтересів держави витрати повинні бути пов'язані безпосередню із предметом регулювання зазначеного проекту наказу, а не з проходженням відповідного проекту регуляторного акта стадій погодження у окремих органів виконавчої влади та державної реєстрації нормативно-правових актів.

Також, під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання розробником зазначено, що проект наказу не розповсюджується на сферу інтересів суб'єктів господарювання, що є завідомо недостовірною інформацією, оскільки його положеннями, зокрема, запропоновано удосконалити порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, насамперед, для агентських організацій (морських агентів), а в пункті 8 АРВ розробником водночас вказано, що дія регуляторного акта поширюватиметься на суб'єктів господарювання, що здійснюють переміщення товарів водним видом транспорту.

Як результат, в АРВ розробником не наведено жодних розрахунків щодо кількості таких суб'єктів, а також їх витрат, яких вони можуть зазнати як внаслідок впровадження проекту наказу, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Зазначене не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний

розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

4. У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

5. У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту наказу та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Крім того, розробнику необхідно оцінити, які організаційні заходи мають здійснити суб'єкти господарювання для виконання вимог зазначеного регуляторного акта, а також органи влади для його впровадження після набрання чинності, які мають бути безпосередньо пов'язані із предметом регулювання зазначеного проекту наказу, а не з проходженням відповідного проекту регуляторного акта стадій погодження у окремих органів виконавчої влади.

6. При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи витрати держави не є оптимальними і не містять ознак корупційних ризиків.

7. Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, розробником не наведено обов'язкових показників результативності регуляторного акту у кількісному вимірі, таких як: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта; розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

При цьому, додаткові показники, які безпосередньо характеризують результативність регуляторного акта, розробником сформульовані некоректно. Відповідно до вимог Методики ці показники повинні бути не описовими, а кількісними та вимірювальними.

Так, розробником зазначено, що прогностичні значення показників результативності регуляторного акта будуть виражені у зменшенні кількості випадків звернень суб'єктів господарювання про необхідність приведення норм регуляторного акта у відповідність до законодавства.

Слід підкреслити, що в АРВ до проекту наказу відсутня будь-яка інформація щодо наявності таких звернень, що, логічно, може слугувати основою для відстеження зменшення їх кількості.

8. На порушення вимог пункту 12 Методики у розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» розробником не визначені заходи, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта, а саме, вид даних (статистичних, наукових досліджень або опитувань), які використовуватимуться для такого відстеження, та групи осіб, що відбиратимуться для участі у відповідному опитуванні.

Порушення розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону.

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики доцільності, адекватності, ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», вимог статті 5 цього Закону в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, а також вимог статті 8 в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами).

Ураховуючи вищенаведене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті».

Голова Державної
регуляторної служби України

К.М. Ляшкіна